

A Párizsi Világkiállítástól – Pilisszántóig

Hein János arcképe

Pilisszántón emléktáblát avattak a múlt év október 11-én. A szlovák hagyományairól ismert falu egy német embernek állított örök emléket, aki ráadásul nem is Pilisszántó szülőtte volt. Nevét azonban máig tisztelettel emlegetik a faluban, sírját a falubeliek gondozzák évtizedek óta.

Hein János kertépítész volt. 1866-ban, Hamburg mellett született, iskoláit befejezve vállalkozó kedvű fiatalemberként érkezett Magyarországra az 1890-es évek elején. Hamarosan kerttervező irodát nyitott Budapesten – hazánkban az elsőt. Sikeres pályáját a budapesti Stefánia úton épült Park Club kertjének megalkotásával alapozta meg. Szerencséje volt, mert a Park Club – a magyar arisztokrácia kedvelt találkozóhelye – révén sok megrendelőre tett szert. Két évtized alatt csaknem háromszáz kertet tervezett és valósított meg az akkori Magyarország minden vármegyéjében, de Ausztriában, Német- és Franciaországban is. Egész sor kastélypark (részben

újak tervezése, részben régi, történeti parkok megújítása), fürdőhelyek (Lukács-fürdő, Pöstyén stb.), kórházkertek (például a budapesti Klinikák), városi parkok (Győr, Szombathely, Nyíregyháza, Zombor, Marosvásárhely) és villákat övező kertek tucatjai alkotják életművét. Mint „tájkerész” elsőként tervezett településeket is (Kerepes, Dunakisvarsány), s ő vetette fel a pesti Andrássy út meghosszabbításának ötletét is – a Városligeten keresztül Zugló felé.

Munkásságát nemcsak hazájában ismerték el (számos kertészeti kiállításon nyert díjat), hanem kertterveit az 1900-as Párizsi Világkiállításon is aranyéremmel jutalmazták.

Hein az elsők között emelt szót a játszótérek létesítéséért, a munkásokolóniák kertjeiért. Sokat köszönhet neki a kertépítész-szakma, mert képzettségével, széles látókörű gondolkodásával, kitűnő üzleti érzékével és nem utolsósorban alkotásaival számos kollégájának szolgálhatott példaként, s emellett – megrendelői körének köszönhetően – a szakma általános elismertségéhez is nagyban hozzájárult.

Az első világháború kitörésével

véget ért a rendkívül termékeny időszak, megszakadt Hein karrierje. A földbirtokosok nem tudtak parkjaik felújítására költeni, a villaépítkezések leálltak. A háború után az időközben felnőtt új kertépítész-generáció már más stílust és szemléletmódot képviselt. Hein úgy érezte, a fővárosban már nem találja helyét, vidéken keresett házat magának. Ekkor – 1926-ban – költözött Pilisszántóra. Hogy miért éppen oda? Mert Pilisszántón még a század első éveiben ő tervezte az Orosdy-kastély parkját (az egyik legszebb fekvésű parkot hazánkban), tehát a környéket jól ismerte. Megvásárolt egy nemesi kúriát, nagy kerttel és birtokkal. Kőbányája is volt, de leginkább a faiskolájával foglalkozott. Hamar beilleszkedett a falu életébe.

Mindössze egy évtizedig vezethette ezt a gazdaságot, 1935-ben váratlanul meghalt. A falubeliek máig tisztelettel emlékeznek rá. Pilisszántón nemcsak kertművészetével, hanem emberségével is megbecsülést szerzett. Ezt fejezte ki a falu az emléktábla állításával, s az életművét bemutató kiállítás szervezésével.

Alföldy Gábor

Egy bácskai úri lak kertje.

Hein János rajza